

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/30/2021
Identifikačné číslo spisu: 8220200841
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8220200841.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: F. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q., XXX XX I., prechodne bytom O. XX/XX, XXX XX O., právne zastúpeného JUDr. Matúšom Hribom, advokátom, IČO: 42 246 237, so sídlom Na hradbách 5, 085 01 Bardejov, proti žalovanej: Q. L., nar. XX.XX.XXXX, B. Q. XX, XXX XX I., o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 9C/22/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. októbra 2020 sp. zn. 11Co/18/2020, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 15. októbra 2020 sp. zn. 11Co/18/2020 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I. Okresný súd Bardejov uznesením zo 7. septembra 2020 č. k. 9C/22/2020-79 zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia. V odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne nariaďuje spôsob užívania spoločnej veci exmanželmi má vecnú súvislosť nie so žalobou o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ale so žalobou podanou v zmysle § 146 Občianskeho zákonníka o užívanie spoločnej veci. Ak by totiž súd vo veci samej o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti - rodinného domu rozhodol akokoľvek, nemalo by to priamy vplyv na spôsob užívania predmetného rodinného domu účastníkmi na čas do právoplatnosti rozsudku o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a rovnako ani spôsob užívania spoločnej veci na čas do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov nebude s konečnou platnosťou vyriešený v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda v konaní o veci samej. Súd mal za to, že v danom prípade absentuje vecná súvislosť medzi žalobcom navrhovaným neodkladným opatrením - povinnosťou žalovanej strpieť užívanie rodinného domu žalobcom a požadovaným rozsudkom vo veci samej o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, preto súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

1.1. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobca v tomto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nepredložil inú právnu argumentáciu ako v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/11/2020, v ktorom súd uznesením, č. k. 5C/11/2020-31 zo 7. apríla 2020, zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného

opatrenia s rovnakým obsahom týkajúcim sa tých istých sporových strán a na základe rovnakých skutkových tvrdení.

2. Krajský súd v Prešove uznesením z 15. októbra 2020 sp. zn. 11Co/8/2020 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý dostatočne presvedčivo objektívne odôvodnil svoje rozhodnutie. V odôvodnení zdôraznil, že z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva vzťah k veci o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 5C/11/2020, ktoré nebolo doteraz právoplatne skončené. Na súde však neprebíha konanie, ktorým sa majú upraviť práva sporových strán v súvislosti s užívaním predmetných nehnuteľností s konečnou platnosťou a konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je týmto konaním, uzavrel odvolací súd.

3. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Namietal, že v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p. a to, že súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol, že odvolací súd ani súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberali dôvodmi, ktoré v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia podal, teda naliehavosťou neodkladne riešiť jeho potrebu bývania za situácie, keď žalovaná vymenila zámky na dome a podala na neho trestné oznámenie. Napriek tomu súdy v základnom konaní dávali súvis neodkladného opatrenie s prebiehajúcim sporom o vyporiadanie BSM strán sporu, s ktorým ale predmetný návrh nesúvisí.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie odmietnuť. Mala za to, že dovolanie je neprípustné s poukazom na R 21/2018.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C. s. p.“), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

6. V danom prípade žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

7.2. V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/157/2017 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 21/2018) tiež uviedol, že dovolanie nie je podľa § 420 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takeého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého bola podaná nadväzujúca žaloba.

8. Najvyšší súd uvádza, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť - za istých predpokladov aj uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takeého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať

aj v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 C. s. p., konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Uvedená podmienka bola v prejednávanej veci splnená.

9. Dovolateľ v dovolaní predovšetkým namietal, že odvolací súd sa nezaoberal jeho odvolacími argumentmi dôležitými pre rozhodné posúdenie veci. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04).

10. Dovolací súd v prejednávanej veci zistil, že odvolací súd sa skutočne nezaoberal odvolacími argumentmi dovolateľa dôležitými pre rozhodné posúdenie veci a zaťažil tak napadnuté rozhodnutie vadou zmätočnosti. Žalobca žiadal vydať neodkladné opatrenie, ktorým sa žalovanej uloží povinnosť strpieť užívanie rodinného domu so súpisným č. XX postaveného na parcele CKN č. XXX/X o výmere 450m² zastavané plochy a nádvorie, zapísaného na LV č. XXX, k. ú. Q. žalobcom. Uvedené neodkladné opatrenie žiadal vydať na skutkovom základe, podľa ktorého predmetný rodinný dom počas manželstva so žalovanou zrekonštruovali, mali v ňom trvalý pobyt a bývali v ňom. Žalovaná pred rozvodom nebývala v spoločnej domácnosti na adrese trvalého pobytu. Následne mu zrušila v dome trvalý pobyt. Žalobca argumentoval, že zrušenie pobytu nemá vplyv na jeho právo dom užívať, pričom žalovaná sa neoprávnené domáha vypratania domu z jeho strany, pretože ako rozvedený manžel má právo na bytovú náhradu. Zdôraznil, že žalovaná vymenila zámky na dome, takže musel rozbiť okno vchodových dverí, aby sa aj so synom dostal do domu.

11. Súd nižších stupňov sa však návrhom z týchto dôvodov vôbec nezaoberali. Nesprávne spájali tento návrh s konaním o vyporiadanie BSM strán, resp. s úpravou užívacích vzťahov bývalých manželov k majetku patriaceho do rozvodom zaniknutého BSM. Správne tento návrh súvisí s právom bývania žalobcu v predmetnej nehnuteľnosti. Napadnuté rozhodnutie je tak nezrozumiteľné, nedáva odpovede na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a nespĺňa požiadavku na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Otázky nastolené žalobcom v odvolacej argumentácii nie sú riešené ani v uznesení súdu prvej inštancie, nemožno preto poukázať na organickú jednotu konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom a spätosť uznesenia súdu prvej inštancie a potvrdzujúceho uznesenia odvolacieho súdu.

12. Nad rámec dovolacích dôvodov najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 337 C. s. p., v zmysle ktorého ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi (žalobcovi) povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej.

12.1. Ako vyplýva zo zákonného znenia, v záujme rovnosti sporových strán a zabezpečenia adekvátnej ochrany práv a oprávnených záujmov osôb, proti ktorým takéto neodkladné opatrenie smeruje, je súd v zmysle § 337 ods. 1 C. s. p. povinný poskytnúť im kvalifikované poučenie. Pri nariadení neodkladného opatrenia pred začatím konania, ktorým súd navrhovateľovi neuloží žalobnú povinnosť, súčasne osobitným výrokou poučí protistranu o tom, že môže podať proti navrhovateľovi samostatnú žalobu vo veci samej. Následkom úspešnej žaloby je potom zrušenie neodkladného opatrenia podľa § 337 ods. 3 C. s. p., o čom musí byť protistrana (potenciálny žalobca) rovnako poučená v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia. V rámci výroku tohto uznesenia uvedie súd aj strany a predmet konania vo veci samej, aby sa mohla poučená osoba efektívne domáhať prípadnej procesnej ochrany. Konanie vo veci samej sa v danom prípade môže týkať nároku na vypratanie nehnuteľnosti žalobcom, ak ju užíva bez

právneho dôvodu. Uvedené ustanovenie nadobúda o to väčší význam v prípadoch časovo neobmedzených neodkladných opatrení, ako je tomu tak aj prejednávanej veci.

13. Najvyšší súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

14. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok